VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI POLITYKI SENIORALNEJ**
(NR 45)
z dnia 11 października 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Senioralnej (nr 45)

11 października 2017 r.

Komisja, obradująca pod przewodnictwem poseł **Małgorzaty Zwiercan (WiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący program:

– rozpatrzenie informacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa na temat bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym;

– sprawy różne.

W posiedzeniu udział wzięli: **Justyna Skrzydło** podsekretarz stanu Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa wraz ze współpracownikami, **nadinspektor Jan Lach** zastępca Komendanta Głównego Policji wraz ze współpracownikami, **Andrzej Sprycha** dyrektor Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Elżbieta Ostrowska** przewodnicząca Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, **Beata Gembicka** specjalista Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Socjalnej, **Iwona Czech** z BetaMed S.A. Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej, **Renata Banasiak** członek Warszawskiej Rady Seniorów oraz prezes VIS MAJOR Stowarzyszenia Pomocy Starszym Osobom, **Bogdan Szurmak** przewodniczący RS Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy, **Iwona Kałaska** przewodnicząca RS Bemowo, **Jerzy Domżalski** sekretarz RS Ursus, **Ewa Nieckarz** i **Zofia Marszałek** członkowie RS, **Zofia Prasał** opiekunka osób z chorobą Alzheimera, **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, **Grażyna Andziak-Zimińska** słuchaczka Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Warszawie oraz **Andżelika Wereda** – asystentka przewodniczącej Komisji.

W posiedzeniu udział wzięły pracownice Kancelarii Sejmu **Elżbieta Przybylska i Ewa Soroka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dzień dobry. Witam panie i panów posłów oraz przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Oczekujemy jeszcze na przedstawicieli Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa. W porządku dzisiejszego posiedzenia jest rozpatrzenie informacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa na temat bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym. Pan minister prosił o przekazanie, że nie mógł przyjść, ale jest godna reprezentacja z MSWiA. Poproszę pana Andrzeja Sprychę, dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA, o przedstawienie informacji. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Porządku Publicznego MSWiA Andrzej Sprycha:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie i panowie posłowie, szanowni państwo. Zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej stanowi absolutny priorytet w działaniach administracji rządowej. Jednym z najważniejszych kierunków jest zapewnienie jak najwyższego poziomu bezpieczeństwa na polskich drogach. W tym zakresie niezwykle istotne jest objęcie szczególną ochroną osób starszych powyżej 60. roku życia. Dane, opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny w Polsce, mówią, że zachodzą znaczące zmiany w strukturze wieku mieszkańców, w tym utrzymuje się proces starzenia się ludności, będący wynikiem zjawiska, jakim jest wydłużanie się trwania życia, ale także niskim poziomem dzietności i zwiększoną emigracją młodych osób. Z każdym rokiem zwiększa się liczba osób starszych, co w sposób naturalny wiąże się również z liczniejszym udziałem seniorów w ruchu drogowym.

Pozwolą państwo, że przedstawię na wstępie dane statystyczne dotyczące wydarzeń w ruchu drogowym z udziałem osób starszych, które miały miejsce w 2016 r. Po moim wystąpieniu, jeśli pani przewodnicząca pozwoli, uzupełni jeszcze dane statyczne za okres od stycznia do końca września bieżącego roku dyrektor Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji.

W 2016 r. w porównaniu do lat 2014 i 2015 odnotowano najwięcej wypadków i osób rannych powyżej 60. roku życia, zaś najwięcej zabitych było w 2014 r. Najwięcej ofiar śmiertelnych wśród seniorów występuje w gronie pieszych, następnie kierujących pojazdami oraz pasażerów. Najczęściej do wypadków ze skutkiem śmiertelnym dochodzi jesienią, od października do grudnia, przy czym najbardziej tragiczny jest grudzień. Wśród rannych seniorów dominują kierujący, w dalszej kolejności piesi i pasażerowie. Najwięcej seniorów ginie na terenie województw: śląskiego, mazowieckiego, łódzkiego, małopolskiego i wielkopolskiego. Do potrąceń pieszych powyżej 60. roku życia dochodzi najczęściej w obszarze zabudowanym, w porze dziennej. Seniorzy większość wypadków powodują pojazdami, stanowi to 85% wszystkich wypadków, w tym samochodami osobowymi około 80%, w dalszej kolejności rowerami – około 12% i motorowerami około 3%. Rowerzyści powyżej 60. roku życia spowodowali 27% ogólnej liczby wypadków i dominują w tej kategorii sprawców. Najczęstsze przyczyny wypadków drogowych powodowanych przez kierujących powyżej 60. roku życia to: nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, nieprawidłowe zachowanie się pieszego oraz niedostosowanie prędkości do warunków jazdy. Piesi seniorzy byli sprawcami około 23% ogółu wypadków powstałych z winy pieszych. Należy dodać, że 85% tego typu wypadków miało miejsce na obszarze zabudowanym. Do najczęstszych przyczyn wypadków drogowych powodowanych przez pieszych seniorów zalicza się nieostrożne wejście na jezdnię przed jadącym pojazdem, przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym oraz wejście na jezdnię przy czerwonym świetle. Szczegółowe informacje oraz dane statystyczne w tym zakresie znajdują się w materiale przekazanym Wysokiej Komisji przez MSWiA.

Szanowni państwo, pragnę zaznaczyć, że szczególnie ważna w działaniach mających poprawić stan bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym jest profilaktyka. Ogromnie istotny w zakresie ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań jest Program Razem bezpieczniej imienia Władysława Stasiaka na lata 2016-2017. W ramach tego programu realizowane są projekty na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego. Na lata 2016 i 2017 zaplanowano jako cel główny wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych. W ramach programu przewidziano działania szczegółowe, w tym Edukację dla bezpieczeństwa, obejmującą m.in. upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie stosowania zasad bezpiecznego zachowania, w tym bezpieczeństwa seniorów. Środki finansowe zapewnione na realizację programu – przypomnę – osiem mln zł, są przeznaczone na dofinansowanie zadań o charakterze profilaktyczno-prewencyjnym obejmujących lokalne projekty realizowane w trzech celach szczegółowych programu, tj. bezpieczeństwo w miejscach publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa, przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży oraz edukacja dla bezpieczeństwa.

W 2017 r. minister spraw wewnętrznych i administracji zaakceptował dofinansowanie 99 projektów zgłoszonych przez wojewodów w ramach programów mających bezpośredni lub pośredni wpływ na bezpieczeństwo i poczucie bezpieczeństwa osób starszych. Na szczeblu lokalnym będą je realizowały samorządy i organizacje pozarządowe.

Dofinansowanie otrzymają więc pomysły lokalne dotyczące programu „Dzielnicowy bliżej nas" oraz edukacji osób starszych – seniorów. Dodatkowo, aby realizować działania profilaktyczne w bardzo małych społecznościach lokalnych, minister zdecydował o utworzeniu dodatkowej kategorii tzw. mikroprojektów, w ramach których realizowane są programy skierowane do osób starszych.

W 2017 r. nowością w ramach programu jest także uzyskanie przez samorządy dofinansowania na modernizację przejść dla pieszych. W tym roku otrzyma je łącznie 31 projektów we wszystkich województwach. Z pełnym przekonaniem należy stwierdzić, że modernizacja przejść przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa pieszych, w tym osób starszych.

W 2017 r. wojewodowie przekazali do MSWiA 231 lokalnych projektów profilaktycznych. Po ocenie merytorycznej i uwzględnieniu budżetowych ram programu aż 99 z nich, czyli blisko 43% otrzyma wsparcie finansowe w łącznej kwocie niemal pięciu milionów złotych.

Wysoka Komisjo, informując o działaniach profilaktycznych ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa osób starszych w ruchu drogowym, nie można pominąć niebagatelnej roli, jaką spełniają policjanci. Funkcjonariusze policji na terenie całego kraju prowadzą wiele działań profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym skierowanych do osób starszych. Należy zauważyć, że są to działania zarówno na poziomie centralnym, jak i lokalnym.

Przykładem działań podjętych na poziomie centralnym jest projekt „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym" zakończony przez Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji we wrześniu 2016 r. i współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, w ramach którego m.in. przeprowadzono ogólnopolską kampanię edukacyjną pod hasłem Kieruj się rozsądkiem. Kampania odbyła się w trzech odsłonach, a jej odbiorcami byli motocykliści, seniorzy i piesi.

W ramach działań skierowanych do seniorów: wykonano spot edukacyjny dotyczący bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym i wyemitowano go na stronach internetowych policji i Telewizji Polskiej, a także na ekranach znajdujących się w tramwajach oraz w warszawskim metrze; publikowano artykuły prasowe w prasie ogólnopolskiej i regionalnej poświęcone bezpieczeństwu seniorów w ruchu drogowym; zamieszczono ogłoszenia o konkursach z zakresu ruchu drogowego na stronach Komendy Głównej Policji oraz komend wojewódzkich policji i Komendy Stołecznej Policji. Nagrodami dla zwycięzców były m.in. aparaty do mierzenia ciśnienia tętniczego, kurtki z elementami odblaskowymi, torby na zakupy z elementami odblaskowymi.

Ponadto z funduszy projektu przygotowano materiał edukacyjny na płytach CD na temat bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym. Płyty zostały rozesłane do jednostek organizacyjnych policji na terenie całego kraju. Dodatkowo podczas spotkań seniorzy otrzymywali od policjantów torby na zakupy z elementami odblaskowymi.

W maju 2017 r. Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji wraz z Krajową Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz MIiB rozpoczęło działania mające na celu przygotowanie wspólnej akcji informacyjno-edukacyjnej pod hasłem „60+ bezpieczni w ruchu drogowym". Celem akcji jest kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań wśród uczestników ruchu drogowego powyżej 60. roku życia, budowanie poczucia współodpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych na drodze oraz podnoszenie świadomości seniorów kierowców, rowerzystów i pieszych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji, dostrzegając potrzebę kontynuowania działań profilaktycznych na rzecz poprawy bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym, zaplanowało na kwiecień 2018 r. kampanię pod roboczym tytułem: „60 z plusem". Celem kampanii jest dotarcie do jak najszerszego kręgu odbiorców w wieku 60+ i promowanie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym np. noszenie elementów odblaskowych, ale też wykształcenie postaw tolerancji u młodszych uczestników ruchu drogowego, uwrażliwienie ich na trudności i ograniczenia, z jakimi borykają się starsze osoby.

Niezależnie od działań profilaktycznych podejmowanych centralnie przez BRD KGP również poszczególne komendy wojewódzkie policji inicjują i realizują własne, autorskie programy poświęcone bezpieczeństwu seniorów w ruchu drogowym.

Wysoka Komisjo, po przedstawieniu uzupełniających informacji statystycznych przez dyrektora BRD pozostajemy do państwa dyspozycji.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję, panie dyrektorze. Poproszę teraz pana komendanta o przedstawienie informacji.

Zastępca Komendanta Głównego Policji nadinspektor Jan Lach:

W imieniu policji przedstawi najświeższe dane, porównując je z danymi z września ub.r., bezpośrednio nadzorujący bezpieczeństwo ruchu drogowego dyrektor Biura Ruchu Drogowego. Proszę bardzo.

Dyrektor Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji młodszy inspektor Zdzisław Sudoł:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo. Pan dyrektor przedstawił działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Widzimy, że osoby w wieku starszym stanowią poważną grupę, jeżeli chodzi o udział w zdarzeniach drogowych. Dlatego też policja, często z innymi podmiotami, podejmuje działania w zakresie profilaktyki, edukacji, nadzoru, których celem jest edukowanie osób starszych i w ogóle wszystkich osób w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, bezpiecznego poruszania się po drogach. Myślę, że przynosi to oczekiwane rezultaty. Jeżeli porównamy pierwszych dziewięć miesięcy br. z analogicznym okresem 2016 r., widzimy, że nastąpiła poprawa.

Ofiary wypadków drogowych wśród osób powyżej 60. roku życia: zabitych osób kierujących jest mniej o 25, pasażerów o 13, pieszych o 8. Ranni w tej samej kategorii wiekowej: prawie 200 osób mniej doznało obrażeń ciała.

Sprawcy zdarzeń drogowych: w omawianym okresie, od stycznia do września 2017 r. spowodowali oni 3469 wypadków, tj. o 176 mniej niż w ub. r.; w tych zdarzeniach zginęło o 18 osób mniej i prawie o 250 mniej zostało rannych. Jeżeli chodzi o kategorie wiekowe, kierujący pojazdami w wieku powyżej 60. roku życia spowodowali mniej o 148 wypadków drogowych, w których zginęło o 28 osób mniej i 204 osoby zostały ranne. Pozytywny trend zauważamy też, jeżeli chodzi o pieszych. Wypadków było mniej o 30 i rannych też było mniej o 49 osób. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze. Poproszę panią Justynę Skrzydło, podsekretarza stanu w MIiB o przekazanie informacji. Potem przejdziemy do dyskusji.

Podsekretarz stanu MIiB Justyna Skrzydło:

Dzień dobry. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Może zacznę od tego, że powinnam państwa przeprosić za spóźnienie, ale mamy w tej chwili dosyć szczególny okres, szczególny również, jeśli chodzi o pogodę. Jak widać aura nie wpływa na dane statystyczne, które przed chwilą przedstawili koledzy z MSWiA i KGP. Dane zostały państwu zaprezentowane w bardzo szczegółowy sposób, łącznie z działaniami podejmowanymi w sposób skoordynowany przez poszczególne służby państwa.

Reprezentuję MIiB, w którym funkcjonuje sekretariat Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego obsługujący to forum, zrzeszające wszystkich zainteresowanych poprawą bezpieczeństwa na polskich drogach. Sekretariat składa się z kilku osób (o czym była mowa na poprzednim posiedzeniu państwa Komisji poświęconej tematyce BRD), usprawnia przepływ informacji pomiędzy centralnymi urzędami i województwami, aby rzeczywiście te statystyki były jak najlepsze, a informacja docierała do seniorów. Chciałabym jednak jasno zaznaczyć, że w naszych działaniach nie jest to grupa traktowana w sposób szczególny z uwagi na swój wiek; chcemy do niej dotrzeć z informacją, edukacją, wykorzystując te same narzędzia, te same techniki jak w przypadku pozostałych uczestników ruchu drogowego. Dla nas to są kierowcy, piesi. „Dedykujemy im szczególne programy, które z uwagi na pewne elementy w przypadku tej grupy powinny być w bardziej zdecydowany sposób artykułowane".

Zainicjowana w ub.r., ciesząca się bardzo dużym zainteresowaniem akcja, o której już pan dyrektor wspominał, Miasteczka Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zorganizowane w profesjonalny sposób, nieprzypadkowo, bo na podstawie danych statystycznych, którymi dysponujemy, została przeprowadzona w województwach: podkarpackim, mazowieckim, śląskim, łódzkim i małopolskim. W tym roku jest bardzo ciekawy program, uczestnicy mają możliwości sprawdzenia swoich umiejętności reagowania w nadzwyczajnych sytuacjach, do których raczej trudno się przygotować; trudno przewidzieć swoje reakcje, a to niejednokrotnie ma wpływ na zdrowie, a nawet życie uczestnika tych wydarzeń. Mamy w programie symulator dachowania, symulator zderzeń, symulator

refleksu, alkogogle, stanowiska informacyjno-edukacyjne, ściankę dydaktyczną, planszę informacyjną, która jest informacją w pigułce, warsztaty rowerowe, które cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem. Uczestnicy bardzo chętnie biorą udział w tych akcjach, tak że z całą pewnością mogę stwierdzić, że będziemy tę akcję kontynuować. Jest ona prowadzona i udoskonalana nie na podstawie tego, co nam się wydaje, ale na podstawie ankiet przeprowadzanych wśród uczestników tych akcji. Poddajemy je potem analizie i w kolejnych edycjach pod tym kątem kształtujemy tę akcję.

Jak państwo doskonale wiedzą, Raport o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2016 r. został przyjęty przez Sejm. Nawiązując do tamtego wydarzenia, mogę przywołać jeszcze inne kampanie społeczne, informacyjno-edukacyjne, które MIiB prowadzi poprzez Sekretariat KRBRD. To są kampanie skierowane również do uczestników ruchu drogowego 60+. Wymienię przede wszystkim ostatnią kampanię informacyjną – uwrażliwia ona na drugiego uczestnika, uczy relacji pomiędzy kierowcą i pieszym. Poświęcamy temu zagadnieniu bardzo dużo uwagi w naszych codziennych działaniach, czego wyrazem były, i są nadal, emitowane przez media spoty. Bardzo proszę o przyjęcie tej informacji. Jest ze mną pan dyrektor Konrad Romik, sekretarz KRBRD, jesteśmy do państwa dyspozycji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję, pani minister. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, panie Jerzy.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Jerzy Płókarz, Krajowy Sztab Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Ponieważ dzisiejszy senior to nie tylko starszy człowiek poruszający się ulicą przy pomocy balkoniku, ale również aktywny kierowca, chciałbym poruszyć problem, który dotyczy rowerzystów. Od iluś lat jest taka tendencja, że w przepisach wręcz gloryfikuje się pędzących na oślep ścieżkami rowerowymi rowerzystów. Taka sytuacja: kierowca auta zbliża się do przejścia dla pieszych, gdzie przebiega również ścieżka rowerowa, spowalnia, widzi, że w zasięgu wzroku nie ma nikogo, kto mógłby wtargnąć na jezdnię, więc rusza i nagle ni stąd, ni zowąd pod samochód wpada pędzący rowerzysta, często ze słuchawkami od walkmana czy MP3 nastawionymi na pełny regulator, tak że nie ma możliwości słyszeć, co się dzieje wokół niego.

Stąd nasz postulat i pytanie do przedstawicieli resortu spraw wewnętrznych i oczywiście resortu infrastruktury i budownictwa – czy nie nadszedł czas, aby trochę zmniejszyć liczbę osób zapełniających sale szpitalne rowerzystów po urazach? Dla seniorów będących kierowcami takie zderzenie to jest stres. Czy nie czas na to, żeby zweryfikować przepisy? Czy nie byłoby rozsądniej i bezpieczniej dla rowerzystów i innych uczestników ruchu, aby rowerzysta miał jednak bezwzględny obowiązek, żeby przepuścić pojazdy jadące jezdnią, w sytuacji kiedy on oczywiście nie jest uczestnikiem ruchu poruszającym się jezdnią, bo wtedy w sposób normalny obowiązują reguły dotyczące ruchu drogowego? Czas już wreszcie ukrócić te przypadki wpadających na oślep rowerzystów, często, jak powiedziałem, niesłyszących nic, bo mają na uszach słuchawki z zagłuszającą muzyką. Myślę, że zmniejszyłoby to liczbę urazów. Byłem na kilku oddziałach, w tym na oddziale neurochirurgii, widziałem rowerzystów, którzy już niestety najprawdopodobniej do końca życia będą wymagali opieki, bo bezmyślnie korzystali z przysługującego im pierwszeństwa. Wjeżdżali na oślep, nie bacząc, że kierowca już nie zdąży zahamować, a wcześniej nie był w stanie ich zobaczyć. To jest nasz postulat, który szerzej się chyba przewija od jakiegoś czasu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo. Teraz pani prezes, a potem pan. Bardzo proszę.

Przewodnicząca Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Elżbieta Ostrowska:

Elżbieta Ostrowska, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, szanowni państwo. Chciałabym podziękować za podjęcie tematu bezpieczeństwa seniorów w ruchu drogowym, czy może szerzej, w przestrzeni

publicznej, bo temat jest rzeczywiście niesłychanie ważny. Jak słyszeliśmy tu dzisiaj, jak wiemy z własnych doświadczeń i z doświadczeń naszych bliskich i znajomych, osoby starsze często są ofiarami, ale również sprawcami różnych groźnych zdarzeń drogowych. Osoby starsze nawet bez widocznych atrybutów niesprawności, typu wózek, laska, ciemne okulary, są po prostu słabszymi uczestnikami ruchu i gorzej funkcjonują w przestrzeni publicznej. Wynika to z nieuchronnego obniżania się w miarę upływu czasu kondycji psychicznej i fizycznej. Starszy człowiek ma spowolnione ruchy, gorzej widzi i słyszy, źle ocenia sytuację drogową, czasem podejmuje decyzje nieadekwatne do sytuacji, bo zawsze przebiegał ulicę czy podbiegał do autobusu, ale tym razem już się to nie udaje. To dotyczy różnych wypadków, o których przed chwilą słyszeliśmy.

Nasza przestrzeń publiczna, nasze ulice, place, środki komunikacji publicznej nie uwzględniają potrzeb ludzi starszych, a przynajmniej uwzględniają je w stopniu niedostatecznym. Jeśli chodzi o środki komunikacji, zwracam uwagę, że ciągle zbyt mało jest autobusów, tramwajów niskopodłogowych i widok starszej osoby mającej ogromne trudności z wejściem do pojazdu, jest widokiem codziennym dla osób korzystających z komunikacji publicznej. Nasze coraz nowocześniejsze ulice stwarzają dla osób starszych wiele zagrożeń, to są te wielopasmowe jezdnie, których człowiek starszy nie jest w stanie przejść przy jednym zielonym świetle, a często brakuje bezpiecznych wysepek na środku, żeby stanąć i poczekać na zmianę światła. To są nierówności chodników, wysokie krawężniki, przejścia podziemne, gdzie nie zawsze jest winda, a jeśli nawet jest, to nie zawsze działa. To, co dla osoby sprawnej, silnej jest zaledwie pewną niewygodą, dla osoby starszej może być poważnym utrudnieniem, czasem wręcz barierą nie do pokonania, a często również przyczyną upadku i groźnych konsekwencji zdrowotnych.

Chcę powiedzieć, że w PZERiI przykładamy ogromną wagę do edukacji osób starszych, do uwrażliwiania ich na różne zagrożenia, z którymi mogą się zetknąć w przestrzeni publicznej. Nasze terenowe oddziały współpracują z komendami policji, zapraszamy przedstawicieli komend na spotkania, prosimy o lekcje, pogadanki po to, aby osoby starsze ustrzec przed zagrożeniami i niebezpieczeństwami, z którymi mogą się zetknąć. I chcę powiedzieć, że cieszy się to dużym zainteresowaniem seniorów. Zapewne nie dotrzemy do wszystkich z tą informacją, ale na pewno jakąś część osób możemy ustrzec przed bardzo groźnymi wypadkami.

Pragnę powiedzieć jeszcze o czymś, co może tylko pośrednio łączy się z bezpieczeństwem seniorów w przestrzeni publicznej, ale łączy się z naszą współpracą z policją – o przemocy, powiedziałabym, ekonomicznej i psychicznej. Proszę państwa, osoba starsza jest narażona na różne niebezpieczeństwa nie tylko w przestrzeni publicznej, ale również we własnym domu, gdzie składa jej wizytę fałszywy akwizytor, fałszywy przedstawiciel zakładu ubezpieczeń społecznych czy ktoś podszywający się pod pracownika administracji, że już o metodzie na wnuczka nie wspomnę. Wszyscy ci oszuści, wykorzystując pewną naiwność osób starszych, brak informacji, brak wiedzy, może większe zaufanie do ludzi, wyniesione ze świata, który kiedyś był prostszy i bardziej przyswajalny, skłaniają te osoby do zawierania wysoce niekorzystnych umów, do pozbywania się pieniędzy, bywa, że oszczędności całego życia.

I tu chciałabym wrócić do współpracy z policją, bo w wielu naszych oddziałach spotykamy się z przedstawicielami policji, którzy uczulają na tego typu zjawiska, aczkolwiek wyobraźnia oszustów zapewne jest większa i nie zawsze jesteśmy w stanie za tym nadążyć. Niemniej te spotkania, wykłady, akcje Bezpieczny senior, Bezpieczny wszędzie są niesłychanie ważne i niesłychanie pomocne. I chociaż, tak jak mówiłam, pewnie nie dotrzemy do wszystkich, to jednak każdy starszy człowiek, którego się ochroni przed wypadkiem publicznym, czy przed inną formą przemocy czy oszustwa, to jest nasze zwycięstwo i mam nadzieję, że tego typu akcji społecznych i tych prowadzonych w skali całego kraju i bardzo lokalnych będzie więcej. W imieniu PZERiI deklaruję nieustające zainteresowanie i naszą gotowość współpracy w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo, pani prezes. Poproszę pana.

Przewodniczący Rady Seniorów Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy Bogdan Szurmak:

Bogdan Szurmak, Rada Seniorów Dzielnicy Mokotów. Dziękuję pani przewodnicząca. Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, wszyscy zebrani. Chciałbym podziękować ministrowi infrastruktury i budownictwa oraz ministrowi spraw wewnętrznych za przedstawione informacje. Nie spodziewałem się tak szokujących danych, myślę szczególnie o tych, które przedstawił minister infrastruktury. Ale zarówno ja, jak i drugi minister nie odpowiadamy chyba za te wypadki drogowe spowodowane nie tylko przez osoby starsze, ale w szczególności przez rowerzystów. To co mówił mój przedmówca na ten temat, jest zatrważające. Swego czasu również zabierałem głos na temat zachowań rowerzystów. Z przyjemnością stwierdzam, że działania policji i straży miejskiej odnoszą znakomite rezultaty.

Często jestem pieszym i z zadowoleniem odnotowuję, że jak stanę przy przejściu dla pieszych, to samochody się zatrzymują i mnie przepuszczają. Ale pan rowerzysta – jeszcze się nie zdarzyło, żeby wykonał taki manewr. On wręcz przyspiesza. A już główną przyczyną wypadków – zresztą sam jestem ofiarą takiego wypadku, może niegroźnego, ale spowodowanego przez rowerzystę – jest usytuowanie tych ścieżek rowerowych. Jeżeli projektanci planują ścieżki rowerowe przy przystankach autobusowych tuż za wiatą, a wiata zasłania widok w jedną i drugą stronę, to o wypadek w takiej sytuacji nietrudno. Szczególnie, że pędzący rowerzysta nie zwraca uwagi na nic, on pędzi.

Ta słynna inwestycja w Warszawie – ścieżka rowerowa, która zaczyna się przy ul. Chełmskiej i ciągnie się aż do Wilanowa, częściowo już wybudowana. W wielu miejscach ona się krzyżuje z chodnikiem przeznaczonym wyłącznie dla pieszych. Ścieżka rowerowa jest oznaczona, są wymalowane znaki, że dla rowerzystów tylko, ale jak się zbliżamy do miejsca, gdzie krzyżuje się z chodnikiem, to tam nie ma żadnych oznakowań. Nawet zebry nikt do tej pory nie namalował. Na wypadki nie trzeba będzie długo oczekiwać, co znajdzie odbicie w statystykach policji, jak i ministerstwa.

Apeluję, aby zarówno jeden, jak i drugi minister podjęli konkretne działania i żeby powstała jakaś organizacja, która będzie opiniowała projekty dotyczące budowy ścieżek rowerowych. To zaczyna być naprawdę uciążliwe.

Sprawa, o której mówił kolega. Owszem, żaden rowerzysta, jeśli nie ma specjalnego oznakowania na skrzyżowaniu ulicy z jezdnią, nie ma prawa przejeżdżać przez jezdnię, ma ten rower przeprowadzać na piechotę przez skrzyżowanie. Jeszcze takiego przypadku nie widziałem, pomimo że dosyć często jeżdżę.

Jeszcze jedna uwaga. Jadę sobie spokojnie pewnego dnia ulicą Komisji Edukacji Narodowej, nie spieszy mi się, ja, senior, nie mam powodu rwać szybko do celu. Widzę, że za mną jedzie radiowóz. Jadę prawym pasem, a lewym co chwilę miga samochód, grubo przekraczając dopuszczalną prędkość. I co się dzieje? Sygnał, żebym się zatrzymał. Zatrzymałem się i jestem już w statystykach. Alkomat nic nie wykazał, trzeźwość zero, zero, samochód sprawny, wszystko jak należy, jechałem sobie spokojnie. Czy takie przypadki są ujmowane w statystykach, które państwo jako policja, czy minister spraw wewnętrznych przedstawiają? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, panie przewodniczący.

Poseł Michał Szczerba (PO):

Dzień dobry. Szanowni państwo, rozmawiamy o sprawie absolutnie ważnej, bo dotyczącej dziewięciu milionów seniorów. W niektórych wypowiedziach był pewien optymizm, ale będę go próbował lekko zburzyć. Fakty są następujące: w Polsce nadal co trzeci zabity na drodze to pieszy, podczas gdy w całej Unii Europejskiej co piąty. Co to oznacza? To oznacza, że pieszy w Polsce nie jest bezpieczny.

Przedstawiciele resortów spraw wewnętrznych i administracji oraz infrastruktury mówili o różnych istotnych kwestiach, ale dla pewnego uporządkowania, kiedy trzeba do jakiegoś problemu podejść w sposób kompleksowy, warto sięgnąć do raportów Najwyższej Izby Kontroli. Ja to zrobiłem. Jeden raport dotyczył realizacji przez policję i straże miejskie zadań w celu zapewnienia bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom, drugi raport dotyczył bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów na drogach publicznych.

To nie są ogólne raporty, to nie jest przedstawienie jakichś pojedynczych doświadczeń związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego. One są po prostu konkretne. Po to te komisje są, żeby zadawać konkretne pytania, a nie po to, żeby wyłącznie sobie porozmawiać.

NIK mówi, że stan bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów zależy od. Pierwszym czynnikiem jest infrastruktura drogowa. O tym aspekcie powiedzieliśmy bardzo mało, bo chyba nie traktujemy tych 31 przejść dla pieszych, które miałyby zostać zmodernizowane, za kompleksowe rozwiązanie, obejmujące blisko 2,5 tys. gmin w Polsce. Jest to skala całkowicie niewystarczająca. Drugi aspekt to oczywiście świadomość i przygotowanie uczestników ruchu drogowego, czyli wszystkie wymienione przez państwa działania prewencyjne. Poza infrastrukturą, o której było mało powiedziane, warto jeszcze wspomnieć o obowiązujących przepisach, o stopniu ich przestrzegania oraz o planowanych rozwiązaniach legislacyjnych. Na ten temat nie było nic.

Kolejny aspekt wymieniony przez NIK, to są rozwiązania technologiczne w zakresie konstruowania pojazdów, ale rozumiem, że ten temat dzisiaj zostawimy. Jakie są konkretne zalecenia NIK? Pochodzą one z 2015 i 2016 r. Zbliżamy się do końca 2017 r., więc warto o to zapytać.

NIK sugeruje i uznaje za zasadne, aby minister właściwy do spraw transportu, po pierwsze, podjął działania mające na celu przygotowanie projektu zmiany ustawy – Prawo o ruchu drogowym w zakresie stworzenia podstaw prawnych do powoływania powiatowych, gminnych i miejskich rad BRD. Podmioty te, zgodnie z założeniami Narodowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, powinny wraz z krajową i wojewódzkimi radami BRD tworzyć infrastrukturę instytucji zarządzających systemem bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce. Postulat wydaje się absolutnie ważny, potrzebny, bo przecież także gminy i powiaty zarządzają swoimi drogami publicznymi. To my przecież kreujemy te wszystkie ciała, które funkcjonują na poziomie lokalnym, regionalnym, jak chociażby gminne rady seniorów. Funkcjonowanie wspomnianych rad, ich powoływanie na poziomie powiatu, gminy, miasta byłoby czymś niezmiernie potrzebnym. Pytanie konkretne do pani minister reprezentującej ministra właściwego do spraw transportu – czy takie działania zostały przez państwa podjęte?

Druga propozycja NIK, powiedziałbym nawet, postulat, to jest kwestia dotycząca organizacji ruchu. NIK wskazuje na potrzebę nowelizacji rozporządzenia ministra infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach. – Czy w tej sprawie coś państwo zrobili?

I trzecia kwestia to wniosek NIK dotyczący podjęcia inicjatywy przez ministra właściwego do spraw transportu jako przewodniczącego Krajowej Rady BRD, w porozumieniu z pozostałymi instytucjami zarządzającymi systemem BRD w Polsce, w sprawie opracowania ogólnopolskiego, spójnego i kompleksowego programu poprawy bezpieczeństwa niechronionym uczestnikom ruchu drogowego. – Czy taki dokument powstał, jeżeli nie, to kiedy to nastąpi?

Kolejna, bardzo ważna rzecz, to jest wniosek do ministra finansów. Gminy, powiaty czy też samorządy wojewódzkie są zarządcami dróg. NIK wnosi do ministra właściwego do spraw finansów publicznych, aby w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu zapewnił jednostkom samorządu terytorialnego stałe finansowanie, które umożliwiłoby utrzymanie i rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej w stanie zapewniającym bezpieczeństwo na drogach.

To są cztery konkretne pytania. Naszym celem, jako prezydium było to, żeby po raz kolejny ten temat wywołać, po raz kolejny uświadomić wszystkim, że seniorzy na polskich drogach, w różnych rolach, najczęściej jako piesi, niechronieni, giną każdego dnia, każdej godziny.

Temat, który w ogóle nie był poruszany, to jest również bezpieczeństwo rowerzystów. A przecież senior nie jest tylko kierowcą czy tylko pieszym, bardzo często jest rowerzystą. Zapanowała pewnego rodzaju moda na bycie rowerzystą i to jest dobre. Ale NIK konkluduje to również stwierdzeniem, że długość tras rowerowych przyrastała wolniej niż popularność jazdy na rowerze. Co to oznacza? Oczywiście, że ścieżek rowerowych jest

za mało i być może ich brakuje, a to również oznacza, że wypadki się zdarzają, ponieważ struktura nie jest przyjazna dla tej grupy niechronionych uczestników ruchu drogowego.

Ostatnia kwestia, bo o tym też było głośno. Podczas ostatniej debaty o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce pan minister Polaczek często deklarował pewne rozwiązania przepisów ustawy – Prawo o ruchu drogowym dotyczące pierwszeństwa pieszych. Jakie jest stanowisko ministerstwa infrastruktury w zakresie podjęcia działań legislacyjnych, które by zagwarantowały pierwszeństwo pieszych w przepisach prawnych? Chodzi o to, żeby pieszy był bardziej uprzywilejowany niż kierowca. Takie rozwiązania są stosowane powszechnie w krajach UE. To kierowca powinien zatrzymać się, kiedy widzi stojącego i czekającego na przejście pieszego, a nie, że pieszy czeka w nieskończoność, aż w końcu podejmuje działania ryzykowne, które mogą się zakończyć utratą zdrowia lub śmiercią. To wszystko. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, panie pośle.

Poseł Stefan Romecki (Kukiz 15):

Szanowni państwo, możemy mówić dużo o przepisach, regulaminach, a życie pokazuje swoje, jak jest naprawdę na co dzień. Możemy mówić o infrastrukturze, ostrzegać ludzi, prowadzić pogadanki, ale jak się nie zmieni mentalność ludzi, nie zadbają o siebie – i to odnosi się do kierowców, do rowerzystów i pieszych… Ja znam to wszystko z doświadczenia. Sam na co dzień jeżdżę rowerem latem i zimą, i wiem, jak się zachowują inni. Łapię się za głowę… Pan dyrektor mówił o jesiennych miesiącach, szybciej robi się ciemno, a rowerzysta jedzie bez świateł po głównej ulicy. Że on się nie boi. Piesi. Jadę na rowerze, wchodzi pieszy na jezdnię, ani się nie rozejrzy. A w przedszkolu już uczą, spójrz w lewo, spójrz w prawo. On wchodzi po prostu na jezdnię i później tragedia. Czy kierowca – nie patrzy, jedzie, bo mu się spieszy, ochlapie pieszego, rowerzystę.

Niedawno w maju mi się przytrafiło zdarzenie, pozwalam sobie żartować, że co te kobiety we mnie widzą, że tak mnie zaczepiają i chcą zdjęcia. Ulica z pierwszeństwem przejazdu, jadę rowerem, patrzę z prawej strony, kobieta zwalnia, więc zwolniłem, jadę dalej; ona przyspieszyła, odskoczyłem, wjechała na mój rower mercedesem, z koła zrobiła się ósemka. No co – mówię, pani we mnie widziała takiego? Nie spojrzała pod nos, tylko pod las, jak do niego blisko. I tak to jest. Dużą winę ponoszą i kierowcy, a my możemy dywagować, czy ci winni, czy tamci. Musimy wszyscy, kierowcy, piesi, rowerzyści, starsi, seniorzy uważać na siebie, kierowca musi dostosować się do przepisów, przestrzegać ich, tak jak każdy. A tak to się potem dzieje, że jeden nie patrzy na drugiego i takie jest życie, ono pokazuje, jak to naprawdę jest.

Pani mówiła, żeby ostrzegać seniorów, że różni oszukują, podchodzą. Nie rozumiem, jak on, na stare lata, kiedy mu prawie końcówka życia została, wierzy, że ktoś da mu coś za darmo? Za darmo to ja daję, jestem społecznikiem, działaczem, ostatnio buty rozdałem. A więcej nie ma takich. Starsi dają się nabrać i później tragedia – kilka tysięcy złotych, które mieli odłożone na czarną godzinę, tracą i lament. Musimy przestrzegać, ostrzegać, ale najlepiej zacząć od siebie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pani poseł.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, szanowni goście, panie i panowie posłowie. Działania prewencyjne mają przede wszystkim ostrzegać te osoby, do których są one skierowane i jeśli chociażby jedno istnienie jest uratowane, to już jest sukces. Dziękuję bardzo za przedstawienie tych informacji zarówno przez policję, jak i przez ministerstwo infrastruktury. Mam pytanie. Bardzo dużo wypadków drogowych jest z udziałem seniorów 65+. Seniorzy mieszkają wszędzie, w wielkich aglomeracjach, w gminach, na wsiach. Wydaje mi się, że szczególnie w gminach seniorzy częściej korzystają z rowerów. Czy istnieje taka statystyka, która pokazuje, gdzie najczęściej dochodzi do tych wypadków?

Drugie pytanie. Jestem bardzo usatysfakcjonowana, że policja prowadzi na terenie całego kraju działania profilaktyczne. Niektóre działania są jednak przede wszystkim

skierowane do seniorów 60+, którzy korzystają z Internetu. Wykonano np. spoty edukacyjne, emitowane tylko na stronach internetowych policji i telewizji. Ogłoszenia o konkursach z zakresu ruchu drogowego też są zamieszczane na stronach komendy głównej. Wydaje mi się, że warto by było zróżnicować wachlarz waszych propozycji wyjścia do seniorów, biorąc pod uwagę wszystkich odbiorców. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł.

Opiekunka osób z chorobą Alzheimera Zofia Prasał:

Zofia Prasał, jestem opiekunką osób z chorobą Alzheimera, co akurat nie ma nic do rzeczy w tym momencie. Dzisiejszy temat interesuje mnie ze względu na to, że sama wchodzę w wiek senioralny. A moi podopieczni, no cóż, oni już nie są uczestnikami ruchu drogowego, chyba że, od czasu do czasu, jako pasażerowie; na spacery to tylko wokół budynku, ewentualnie do lasu.

Zainteresowałam się, proszę państwa, danymi GUS. Informacje, które państwo byli uprzejmi zamieścić w materiale na dzisiejsze posiedzenie, dotyczą seniorów; ja chciałabym zestawić je z sytuacją ogólną w społeczeństwie, z ogólną liczbą wypadków. Powiem państwu, że w międzyczasie niestety straciłam dostęp do Internetu i być może pewne sprawy mi umknęły. W roku 2016 w Polsce ogółem były 33 644 wypadki i wygląda na to, że udział w nich osób powyżej 65. roku życia wcale nie jest taki ogromny, jak tutaj mówimy. Należy bowiem wziąć pod uwagę tzw. wskaźnik liczby wypadków na 100 tys. populacji, a wtedy obraz wypada jaśniejszy. Jest on najwyższy w grupie użytkowników dróg w wieku 18-24 lata (to bardzo krótki przedział czasu, bo sześć lat): na 100 tys. populacji tej grupy wiekowej wskaźnik wypadkowości wynosi 18,4. To są młodzi ludzie, którzy dostali właśnie prawo jazdy, otrzymali od ojca czy od kogoś innego w prezencie na 18. urodziny samochód. Znam przypadki wśród moich znajomych, że tego samego dnia przygoda z samochodem zaczęła się i skończyła bardzo tragicznie. Czyli ten wskaźnik wynosi 18,4. W sumie na 33 tys. wypadków te osoby spowodowały 5823 wypadki. A jeżeli chodzi o osoby 60+, spowodowały 4343 wypadki – mówimy o sprawcach wypadków, a sprawcy to są kierujący pojazdami. Ten wskaźnik w grupie senioralnej wynosi nie 18,4, ale 4,9. To jest zupełnie nieporównywalne. Drugi wskaźnik, 4,9 jest bliski wskaźnikowi populacji w grupie dzieci i młodzieży do 17. roku życia – tu jest 3,85.

Nikt tutaj nie powiedział – ja to słyszałam w swoim czasie w radiu, ale nie zwróciłam na to szczególnej uwagi, a teraz w informacji GUS jeszcze przeczytałam – że w 2015 r. Polska zajęła pierwsze, niechlubne miejsce w Europie, jeżeli chodzi o liczbę wypadków śmiertelnych. To jest katastrofalna informacja. Jak to zmienić – bo to jest chyba najważniejsze? Jak to zmienić, żeby wypadki nie były tak drastyczne? W innych państwach jest sporo więcej wypadków na liczbę mieszkańców, ale często są to delikatne, niewielkie stłuczki i są ranni. A u nas, jeżeli jest wypadek, zwłaszcza przy tych ogromnych prędkościach, od razu musi być skutek śmiertelny.

Pan wiceprzewodniczący był uprzejmy mówić o legislacji. Pewnie wiedzą państwo, że niedawno w Polsce była mowa o tym, żeby na przejściach dla pieszych pieszy nie oczekiwał, aż oceni prędkość zbliżającego się pojazdu i wybierze stosowny moment, w którym może wejść na jezdnię, tylko żeby kierujący zauważył tego pieszego i ustąpił mu pierwszeństwa, zanim on nawet zacznie oczekiwać, czyli gdy zbliży się do przejścia; ciągle jednak jest mnóstwo wypadków pieszych na przejściach, tam, gdzie pieszy powinien mieć pierwszeństwo.

Jestem zdziwiona, kiedy czytam te wszystkie informacje i w mediach państwo je chyba słyszeli: 80-letnia osoba o kulach wtargnęła na jezdnię, oczywiście na przejściu dla pieszych, wprost pod koła nadjeżdżającego samochodu. W doniesieniach medialnych to sformułowanie, które natychmiast czyni sprawcą wypadku osobę pieszą, wciąż się powtarza – wtargnął na jezdnię, na przejście dla pieszych wprost pod koła nadjeżdżającego auta. Proszę państwa, wiem, że jezdnie u nas to królestwo samochodów i najlepiej byłoby usunąć z nich wszystkich pieszych, zwłaszcza seniorów, a rowerzystów wyrzucić gdzieś za miasto. Sama jestem rowerzystką, ale mieszkam w niedużym mieście, więc raczej jeżdżę dookoła miasta, starając się nie wchodzić w kolizje, nie przeszkadzać innym

uczestnikom. W mieście może rzeczywiście są problemy. Czy szanownym kierowcom, się to podoba czy nie, ścieżek rowerowych będzie coraz więcej, a samochody będą miały coraz częściej ograniczony wjazd do centrów dużych miejscowości.

Dużo mogłabym państwu na ten temat mówić. Nie mówiliśmy o płci sprawców i ofiar wypadków, ale domyślają się państwo, że niestety bardzo, bardzo dominują mężczyźni, a samochody są ich zabawką. Przykro mi to mówić, ale np. – mam na myśli ogólną populację, nie seniorów – 29 tys. wypadków na 33 tys. jest spowodowanych… chyba coś pokręciłam. Wiem: 67% wypadków pieszych spowodowali mężczyźni, a 32% kobiety. Sprawcami 73% wypadków są mężczyźni kierujący pojazdami, a kobiety 22,8%. To by było tyle. Bardzo zainteresował mnie ten temat. A wydawało mi się, że to sprawa nie dla mnie, ale kiedy zajrzałam do Internetu, to okazało się, że to jest zupełnie niezwykłe. Powypisywałam sobie to wszystko i gdybym nie straciła dostępu do Internetu, to ho, ho. Zresztą doczytam, kiedy komputer będzie naprawiony. To tyle, proszę państwa.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pani poseł i potem pani.

Poseł Teresa Glenc (PiS):

Pani przewodnicząca, koleżanki i koledzy posłowie, szanowni goście. W toku tej dyskusji nasunęła mi się refleksja, być może podpowiedź dla przedstawicieli ministerstwa bądź policji, jeśli chodzi o bezpieczeństwo seniorów głównie na przejściach dla pieszych. Statystyki pokazują, że właśnie w tych miejscach jest dużo wypadków z tej przyczyny, że osoby starsze, wiadomo, gorzej widzą, gorzej słyszą, refleks mają znacznie gorszy. W miastach, ale teraz już czasem i w gminach pracuje tzw. straż miejska. W związku z tym proponowałabym, żeby osoby ze straży miejskiej były w pobliżu przejść i pomagały seniorom. Przecież to jest służba, prawda? Nie powinno więc chodzić tylko o nakładanie na mandatów czy upomnień, ale właśnie o zwykłą ludzką pomoc w przejściu przez jezdnię na drugą stronę ulicy. Nam od młodych lat mówiono – podaj staruszce rękę, przeprowadź itp. Teraz już mamy tyle służb, że są w stanie tym osobom pomóc, żeby uniknąć wypadków. Że rzadko pomagają? Myślę, że taka sugestia powinna pójść w kierunku samorządowców i organów samorządowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo. Proszę panią.

Członek Warszawskiej Rady Seniorów oraz Stowarzyszenia Pomocy Starszym Osobom VIS MAJOR Renata Banasiak:

Pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, szanowni goście. Renata Banasiak, członek Warszawskiej Rady Seniorów oraz prezes VIS MAJOR Stowarzyszenia opiekującego się już od 10 lat starszymi osobami. Mam takie własne doświadczenia, którymi się chciałam podzielić z państwem i zwrócić uwagę na uwrażliwienie seniorów na zagrożenia w przestrzeni publicznej. Proszę państwa, na 500 tys. warszawskich seniorów, tylko 10% korzysta z Internetu. Często się zastanawiamy w naszym stowarzyszeniu – mamy Klub Seniora „Barkę" przy ulicy Klaudyny, gdzie przychodzą mieszkańcy osiedla, w większości osoby starsze, osiedle powstało w 1980 r. – jak dotrzeć do tych ludzi, którzy nie korzystają z Internetu, bo nie stać ich na komputer. Myślę, że za mało jest właśnie… Mówię na podstawie Bielan, bo jestem Bielanką. Bielany mają bardzo dużo ofert dla seniorów w ramach Akademii Seniora, Akademii Umiejętności. Dzisiaj była pełna sala, odbywały się uroczystości z okazji Dni Seniora. Są programy artystyczne w Akademii Seniora, są porady, jak stosować leki, których leków nie łączyć z innymi. Byłoby dobrze, gdyby zorganizować również pogadanki na temat, jak nie wtargnąć na jezdnię, jak rowerzyści powinni uważać.

Któryś z moich szanownych przedmówców powiedział, że nie tylko osoby starsze powodują wypadki. Mieszkam przy Kępie Potockiej. Po jednej stronie kanałku, pięknie usytuowanego, jest ścieżka rowerowa, okej. Po drugiej powinni chodzić piesi. Niestety rowerzyści wtargnęli na jedną i drugą stronę. Kiedyś byłam świadkiem wypadku, kiedy 16-letni chłopak, pedałując jak burza, uderzył starszą osobę, która szła przede mną.

Ja ją złapałam i nic się jej nie stało, ale gdyby odniosła obrażenia i została poszkodowana, to chłopca już na horyzoncie nie było widać. Przeleciał.

Przede wszystkim, żeby się nie powtarzać i państwa nie zanudzać, trzeba postawić na pedagogikę, na edukację i mówić, mówić i mówić. Gdzie? Na akademiach różnego rodzaju, w klubach seniora. Ale głownie w klubach, bo te 10% korzystających z Internetu to jest bardzo mało. Na to chciałam państwu zwrócić uwagę.

I jeszcze powiem o kradzieży „na wnuczka". Teraz w Klubie „Barka" było spotkanie z seniorami – co roku je organizujemy – pod hasłem „Seniorze, nie daj się oszukać". Proszę sobie wyobrazić, że po jednym spotkaniu w ub.r. pani, przecież farmaceutka, emerytka, straciła miesiąc później 30 tys. zł. Słyszała, jakie metody stosują oszuści, że ma uważać, ale uwierzyła oszustowi, który zadzwonił i powiedział, że jest policjantem i prosi, żeby pomogła mu ująć… Proszę państwa, za duża jest ufność tych ludzi, dlatego cały czas będę kładła nacisk i mówię, dojdźmy do tych ludzi nie tylko przez Internet, bo musimy ich ostrzegać nieustannie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo. Poproszę teraz przedstawicieli rządu i policji o udzielenie odpowiedzi na zadane pytania. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu MIiB Justyna Skrzydło:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, przede wszystkim dziękujemy za wszystkie zgłoszone pytania, sugestie i uwagi. Powtórzę to, co mówiłam zarówno podczas obrad Komisji Infrastruktury, jak i na sesji plenarnej. Mamy pełną świadomość, jak wygląda bezpieczeństwo na polskich drogach, bo jak państwo wiedzą, raport, który przedstawialiśmy, jest wieloaspektowy. Poddawaliśmy analizie dodatkowe elementy, które wpływają na bezpieczeństwo zarówno od strony infrastrukturalnej, prewencji, nadzoru, edukacji, jak i zarządzania wszystkimi procesami związanymi z bezpieczeństwem. Ja bym jednak skupiła się na tym, co, jak rozumiem, stanowi główny temat dzisiejszego posiedzenia Komisji, czyli na ruchu drogowym. Będę się trzymała tego absolutnie obowiązującego w MIiB zarówno w tym temacie, jak i w innych, formatu, tzn. rozmawiamy ze sobą, traktujemy się z szacunkiem niezależnie od wszelkich innych aspektów. Taka jest kampania przygotowana przez Sekretariat KRBRD – szacunek, szacunek, jeszcze raz szacunek, bo to w wielu kwestiach moim zdaniem ułatwia rozmowę, docieranie do siebie nawzajem z informacją, z przekazem.

Mówiłam o tym, że stosujemy różne formy komunikacji, w tym internetowe. Dzisiaj państwo mówili najwięcej, że być może one niekoniecznie docierają do jak najszerszego grona seniorów, aczkolwiek jest to grupa wiekowa zdefiniowana, mam kontakt z tymi osobami i zaręczam, że bardzo często granice wiekowe się zacierają. Na tym bazujemy, z tego czerpiemy. Mamy doświadczenia, że seniorzy wcale się tego Internetu nie obawiają, kontaktują się przez Internet ze swoimi wnukami, rozmawiają na różne tematy, więc moim zdaniem powinniśmy absolutnie kłaść nacisk na to, żeby wszędzie, gdzie to jest możliwe, a jest coraz bardziej możliwe w wielu miejscach, zachęcać do takich form komunikacji.

Kampanie kierowane do seniorów opieramy na dosyć dostępnym i powszechnym medium, jakim jest z całą pewnością telewizja, aczkolwiek mówiłam też o akcji, która polega na bezpośrednim kontakcie z grupą docelową, w tym wypadku z seniorem. Nie tylko podczas przeprowadzania samej akcji, ale również pod kątem wypracowywania kolejnych edycji rozmawiamy z zainteresowanymi tematem osobami, prosimy je o opinie, a jeśli mają czas i chęć, o wypełnienie pewnej ankiety. Ankieta jest wypełniana indywidualnie. Jeśli chcą się z nami podzielić swoimi spostrzeżeniami ustnie, to zawsze mogą korzystać ze wsparcia pracowników Sekretariatu KRBRD. Wydaje mi się więc, że ten kontakt jest dosyć kompleksowy i obejmuje wszelkie możliwe formy, z zastosowaniem i wykorzystaniem narzędzi, które pomagają seniorom lepiej zrozumieć swoje własne możliwości.

Co do pytań bardziej szczegółowych – za chwilę oddam głos również moim kolegom. Odpowiedzi, które być może nie padną dzisiaj, zostaną oczywiście przekazane państwu w formie pisemnej.

Rozmawialiśmy już na poprzednich posiedzeniach gremiów zainteresowanych tematem, jaki jest procentowy udział poszczególnych elementów, jeśli idzie o stan bezpieczeństwa ruchu drogowego, na ile infrastruktura polepsza go czy decydująco wpływa na wydarzenia o najmniej pozytywnym skutku. Nie jest to tylko nasze stanowisko, ale również ekspertów, środowisk naukowych zajmujących się tym tematem od lat, że to jest zawsze wypadkowa przynajmniej kilku czynników i właściwie chyba nikt, kto miałby w sposób decydujący wypowiedzieć się o danym wydarzeniu, nie może przesądzić, że w tym konkretnym wypadku to było wyłącznie to. Tutaj są eksperci i będą zapewne jeszcze o tym mówić.

KRBRD oczywiście posiłkuje się w swojej bieżącej pracy również takimi dokumentami, jak raporty NIK. Czytamy je z wielką uwagą, bo zawsze to są dokumenty opracowywane finalnie we współpracy organów, które kontrolują…, to nigdy nie jest dokument jednostronny. Wiemy, jak wyglądają kontrole NIK, jak wyglądają raporty NIK. Czytamy te zalecenia i staramy się podchodzić do nich w sposób wyważony, bo chodzi nam przede wszystkim o to, że jeśli te zalecenia, jak w tym przypadku, mają dotyczyć służb gminnych, lokalnych formatów, muszą być podporządkowane temu najważniejszemu celowi, jakim jest poprawa statystyk, a nie tylko mnożeniu bytów.

Każde kolejne ciało, każdy pomysł rodzi też wielość kolejnych pomysłów, kolejnych propozycji. Pozwolą państwo, że w tym zakresie podzielimy się w najbliższym czasie z wynikami naszych wewnętrznych analiz, bo jak już państwa informowaliśmy, w ramach KRBRD funkcjonują zespoły ekspertów złożone z przedstawicieli ministerstw i podmiotów stanowiących członków KRBRD. Każdy zespół jest w tej chwili na finalnym etapie wypracowywania rekomendacji, które zgłosimy na następnym posiedzeniu KRBRD. Będą one dotyczyły zarówno edukacji, infrastruktury, ewentualnie zmian legislacyjnych. Zanim to zostanie omówione w gronie eksperckim, nie chciałabym włączać się do tej dyskusji, powiedzmy, poglądowej, pozwolą więc państwo, że taką oceną podzielę się z państwem później. Myślę, że to tyle, jeśli chodzi o mnie.

Powinnam również wspomnieć o programie likwidacji miejsc niebezpiecznych. Pytali państwo o to, wskazywali na kwestie pewnych modelowych rozwiązań, które w określonych obszarach powinny być wdrażane. Jest to Program Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej, są one realizowane zarówno na obszarze centralnym, jak i we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego.

Sprostuję informację, bo wydaje mi się, że ona wymaga sprostowania – nie jesteśmy na pierwszym miejscu, jeśli chodzi o liczbę wypadków śmiertelnych w UE. Oczywiście chcielibyśmy, żeby miejsce w tych rankingach było zdecydowanie lepsze, ale nie jest to absolutnie naszym głównym celem. Celem jest poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na polskich drogach, ochrona życia i zdrowia obywateli Rzeczpospolitej Polskiej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję. Nie, nie będziemy prowadzić takiej dyskusji. Dziękuję, pani minister. Bardzo proszę teraz pana dyrektora o udzielenie odpowiedzi na pytania.

Dyrektor Departamentu Porządku Publicznego MSWiA Andrzej Sprycha:

Pani przewodnicząca, pani minister, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Jeszcze raz wyraźnie zaznaczę, że bezpieczeństwo ruchu drogowego i poprawa bezpieczeństwa jest faktycznym, rzeczywistym priorytetem, jednym z najważniejszych priorytetów wyznaczonych przez kierownictwo resortu spraw wewnętrznych i administracji. Z naszej strony oczywiście główny ciężar działań spoczywa na policji, która zapewnia bezpieczeństwo ruchu drogowego. W wybranych elementach, takich chociażby jak przygotowanie pewnych zmian w prawie, czy przedsięwzięciach związanych z programem Razem bezpieczniej pracujemy w zespole resortowym.

Chciałbym pana przewodniczącego w pewnym sensie uspokoić. Przejścia, o których była mowa... Resort spraw wewnętrznych i administracji jako taki nie odpowiada za całą infrastrukturę bezpieczeństwa ruchu drogowego. Te projekty, o których wspomniałem, 31 przejść, obejmują oczywiście znacznie większą liczbę przejść dla pieszych, bo jest ich

bodajże 60, o ile dobrze pamiętam. To jest element programu Razem bezpieczniej. To nie jest informacja o całym wysiłku strony rządowej w zakresie infrastruktury przejść dla pieszych, żebyśmy się dobrze zrozumieli. Dofinansowanie dla samorządów, o którym mówiłem, dotyczy wyłącznie tego jednego programu Razem bezpieczniej.

Jeśli pani przewodnicząca pozwoli, o informacje na temat szczegółowych danych statystycznych i sposobów prowadzenia działań profilaktycznych poprosiłbym teraz pana komendanta generała Jana Lacha, zastępcę Komendanta Głównego Policji.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję, panie dyrektorze. Bardzo proszę, panie komendancie.

Zastępca Komendanta Głównego Policji nadinspektor Jan Lach:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wielce szanowni państwo parlamentarzyści, szanowni państwo. Czuję się naprawdę zaszczycony, że mogę uczestniczyć w dzisiejszym posiedzeniu Komisji. Bezpieczeństwo osób jest priorytetem w działaniach policji w aspekcie ogólnym przestępczości, chociażby zagrożenia tymi popularnymi przestępstwami wyłudzeń „na wnuczka" – to są poważne problemy; w dalszej swojej wypowiedzi przytoczę trochę danych – ale również w aspekcie bezpieczeństwa ruchu drogowego, przyjmując, że seniorzy to bardzo ważni uczestnicy ruchu drogowego. Tak jak mówiła pani minister, my czasem nie do końca rozróżniamy, czy to są osoby starsze, czy nie, ale bardzo na to zwracamy uwagę, przygotowując policjantów, kierunkując swoje działania.

Zaczynając ogólnie, szanowni państwo, mam przyjemność zakomunikować, że po dziewięciu miesiącach odnotowaliśmy ograniczenie zdarzeń drogowych, jeśli idzie o liczbę wypadków drogowych oraz liczby ofiar śmiertelnych. Jest to bardzo duże ograniczenie, niespotykane do tej pory. Liczymy w podobnym systemie od 2009 r. i od 2009 r. na polskich drogach nie było tak bezpiecznie, jeżeli patrzymy przez pryzmat tych liczb. To w nawiązaniu do tych ogólnych uwag.

Pozwolą państwo… Pierwsze pytanie dotyczyło rowerzystów. Jako niechronieni uczestnicy ruchu drogowego stanowią oni jeden z obszarów priorytetowych działań policjantów ruchu drogowego, mamy zresztą specjalny program. NIK zauważył ten program we wcześniejszych swoich opracowaniach, prowadzimy te działania i będziemy je kontynuować. Na co chciałem zwrócić uwagę. Jeżeli chodzi o samych rowerzystów, to przez dziewięć miesięcy na 23 501 wypadków rowerzyści w ogólnym ujęciu spowodowali 1280, to jest 5,4%. Jeżeli to przeniesiemy na aspekt osób starszych, czyli 60+, to w 12% zdarzeń są to właśnie rowerzyści. Ale uwaga, szanowni państwo, należy podkreślić, że rowerzyści powyżej 60. roku życia spowodowali 27% ogólnej liczby wypadków rowerowych i dominują w tej kategorii sprawców, czyli ad vocem postulatów o zakazie ułatwień dla rowerzystów, musimy się zastanowić, żeby tej równowagi nie zachwiać, ponieważ w mojej ocenie, jak wynika z tych danych, musimy ułatwiać rowerzystom… Sami, szanowni państwo, powiedzieliśmy na tej sali, że rowerzystami również są ludzi starsi i ponieważ stosunkowo najwięcej wypadków powodują właśnie oni, to w naszej ocenie udogodnienia muszą jednak być. To tyle w zakresie rowerzystów.

Pomocowy charakter. Szanowni państwo, staramy się mniej więcej od początku ubiegłego roku wychodzić bardzo szeroko do społeczeństwa, informując, że policja zdecydowanie zmienia filozofię swojego działania. Nakreślamy, apelujemy, informujemy, chcemy udowodnić, że policja jest prospołeczna, oczywiście to jest długotrwały proces. W naszych działaniach wyróżniamy trzy filary. Przypomnę: pierwszy filar to jest oczywiście otwieranie posterunków policji w małych miejscowościach. Drugi, to krajowa mapa zagrożeń bezpieczeństwa, mamy możliwość nanoszenia zagrożeń. Mówiliśmy, że tylko 10% seniorów… ale w docieraniu funkcjonariuszy do osób starszych to jest tylko jeden z wycinków naszych działań. Musimy dodać, że zgłaszającymi takie zagrożenia są również osoby starsze, a 60% zgłoszeń dotyczy właśnie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Policjanci starają się współdziałać z innymi instytucjami, rozwiązywać te, wydawałoby się z punktu widzenia instytucji, mało ważne problemy, ale ważne dla lokalnych społeczności, dla danego mieszkańca. Podsumowaliśmy, w ciągu roku na tej mapie pojawiło się już ponad 500 tys. zgłoszeń. Będziemy to kontynuować i dodajemy to do prospołecznych działań policji, takiej instytucjonalnej.

Kolejnym elementem są dzielnicowi. Odciążyliśmy ich od realizacji innych obowiązków w maksymalnym stopniu, jak to tylko jest możliwe, żeby zajmowali się wyłącznie pomocą mieszkańcom, seniorom, którzy niejednokrotnie sami mieszkają. Wychodzimy z założenia i potwierdzamy obserwację przekazaną przez panią, że to są osoby niezmierne ufne, otwarte na innych, chcące kontaktu z ludźmi, no i niestety to wykorzystują oszuści. Mamy tego świadomość i bardzo intensywnie pracujemy.

Szanowni państwo, jeżeli starsza osoba chce przejść nawet poza wyznaczonym przejściem dla pieszych i policjant podjeżdża, by ukarać mandatem, a nie przeprowadza, to jest karygodne i on już zapewne nie byłby policjantem. Ale tak się zdarza, o tym mówią przekazy medialne. Chociażby przykład policjanta ruchu drogowego w Gorzowie, dzielnicowego, media już to zaczynają pokazywać. Mamy świadomość, że na 103 tys. etatów i wśród prawie 100 tys. policjantów mogą się zdarzyć różne sytuacje, ale generalnie chodzi nam o prospołeczne funkcjonowanie policji i dla społeczeństwa. Nie wyobrażam sobie, żeby starszej osobie nie udzielono pomocy w policji.

Formy docierania. Korzystamy z nowoczesnych mediów, Internetu, telewizji, dzięki nim możemy dotrzeć do osób starszych. Ale chyba nic tak nie przemówi do państwa, jak parę konkretnych przykładów, konkretnych miejscowości, konkretnych dat, co uwiarygodni naszą pracę, bo ogólnie to możemy sobie o różnych działaniach mówić.

Komenda wojewódzka w Olsztynie. Pięć spotkań profilaktycznych z seniorami pod hasłem „Bezpieczny i widoczny senior w ruchu drogowym", odbytych w 2016 r. Spotkaniom towarzyszy prezentacja elementów odblaskowych, seniorom wręczamy opaski odblaskowe, kamizelki, zachęcając do noszenia ich po zmroku. Komenda powiatowa w Gołdapi przygotowała konkurs pn. „Opowiem i narysuję ci bajkę". Seniorzy pisali wnuczkom bajki o tematyce bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a dzieci ze szkoły rysowały do tych bajek ilustracje.

Wymienię jeszcze parę przykładów, żeby było widać, jak powszechne są nasze działania. Poznań. „Bezpieczny senior", „Senior w ruchu drogowym". Funkcjonariusze sporządzali i wykorzystywali poradniki i płyty CD podczas spotkań z seniorami, które organizowały wszystkie podległe jednostki organizacyjne policji komendy wojewódzkiej w Poznaniu. Ta jednostka przygotowała również „Bezpieczne życie seniorów" – poradnik zamieszczony na stronie internetowej. Ale miałem pominąć strony internetowe, bo mówię o innych sposobach dotarcia.

Komenda wojewódzka w Katowicach. Wydział ruchu drogowego w marcu 2016 r. zainaugurował działania profilaktyczno-edukacyjne „Świadomy kierowca 50+". W ramach tych działań były wykłady, spotkania. Generalnie bardzo duży nacisk kładziemy na bezpośrednie spotkania, choć mamy świadomość, że docieramy do ograniczonej liczby osób, ale są one bardziej wiarygodne i bardzo nam na nich zależy. Były to wykłady adresowane do osób po 50. roku życia, które są aktywnymi kierowcami. Wykłady teoretyczne, zajęcia praktyczne, niesamowita aktywność samych uczestników.

Nie ma lepszej pory niż okres świąteczny, kiedy ludzie wyczekują spotkań. W ramach wigilijnych spotkań z seniorami funkcjonariusze wydziałów ruchu drogowego w Katowicach przypominali seniorom o zasadach bezpiecznego poruszania się pieszych po zmroku. Nazwa tych spotkań „Wigilijne spotkania z odblaskami".

Kolejny przykład, Radom. Działania profilaktyczno-edukacyjne, „Dzień Babci i Dziadka". Z okazji tych dni funkcjonariusze policji odwiedzili mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „Nad Potokiem" w Radomiu i rozmawiali z seniorami o zasadach bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

„Dzień Babci i Dziadka z Radiem Plus" w styczniu 2017 r. Funkcjonariusze uczestniczyli w audycjach adresowanych do seniorów, poświęconych bezpieczeństwu.

I tak można podawać kolejne przykłady: w uniwersytetach radomskim i trzeciego wieku – „Senior – wzór do naśladowania", „I ty będziesz seniorem", Komenda Stołeczna – „Bezpiecznie po pięćdziesiątce" polegające również na spotkaniach z osobami powyżej 50. roku życia. Kraków – „Bezpieczny senior na drodze", w ramach projektu z UTW policjanci przeprowadzali spotkania ze słuchaczami i rozdali 10 tys. odblasków. Bydgoszcz – Profilaktyczno-edukacyjny program „50+ na drodze" również polegający na spotkaniach. Toruń – „Bezpieczny senior w ruchu drogowym". Włocławek – „Bezpieczny senior

60+" – programy adresowane do osób starszych, polegające głównie na spotkaniach i rozmowach z seniorami. Masę tego organizujemy. Szanowni państwo, żeby nie być gołosłownym – coś najnowszego. To jest plakat zapraszający na poniedziałkowy spektakl teatralny wystawiany w Teatrze Dramatycznym w Białymstoku „Nie daj się wkręcić, babciu" – również o bezpieczeństwie seniorów. Nawet spektakle, korzystamy z pomocy artystów. Zapraszam w poniedziałek na godzinę 15.00 do Teatru Dramatycznego imienia Aleksandra Węgierki przy ulicy Elektrycznej 12. I to jest w ramach programu Razem bezpieczniej. To są przykłady mówiące, co staramy się robić i proszę uwierzyć, że priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom starszym.

To są też „działania wykrywacze". Powiem państwu, że na szkodę osób w wieku 65 lat i starszych odnotowano w 2016 r. 41 783 przestępstwa. Były to głównie kradzieże, rozboje, kradzieże z włamaniem i właśnie te oszustwa. Podejmujemy działania profilaktyczne, prewencyjne, włączają się wspomniani już dzielnicowi, których zadaniem, jak wspominaliśmy, jest m.in. pomoc osobom starszym. To są bardzo intensywne działania wykrywacze grup przestępczych. Niejednokrotnie oszustwami zajmują się gangi międzynarodowe i tutaj również, proszę uwierzyć, mamy wielkie sukcesy. To też jest jeden z elementów poprawiających ogólne bezpieczeństwo, o którym dzisiaj mówiliśmy. Dziękuję serdecznie, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo. Dziękuję pani minister, dziękuję panom dyrektorom, dziękuję panu komendantowi za informacje i za odpowiedzi na zadane pytania. Bardzo cieszy nas, przedstawicieli Komisji Polityki Senioralnej, że wychodzą państwo do seniora, że widzą go, że wszystkie uwagi, które tu padają, nawet te mało przychylne… To wszystko sprawi, że nasza dyskusja będzie konstruktywna i zostaną wypracowane kolejne, dobre przykłady, które będzie można promować, nowe projekty dla seniorów. Dziękuję bardzo.

Poseł Michał Szczerba (PO):

Chciałbym poprosić o odpowiedź na piśmie na pięć moich pytań…

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Nie wiem, czy nie słyszałeś, ale pan dyrektor i pani minister powiedzieli, że udzielą odpowiedzi na piśmie. To było powiedziane.

Poseł Michał Szczerba (PO):

Poproszę o dostarczenie ich do mnie jako posła.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Myślę, że wystarczy, jeżeli to będzie przekazane do sekretariatu Komisji Polityki Senioralnej, wówczas panie z sekretariatu przekażą odpowiedzi wszystkim członkom Komisji.

Szanowni państwo, w przyjętym przez Komisję programie pracy na drugie półrocze zostało zaplanowane posiedzenie wyjazdowe w Roztoczu. Chciałam państwa posłów poinformować, że odbędzie się ono w Zamościu. Planowane są również dwie wizytacje. Tematem posiedzenia będzie informacja ministra zdrowia na temat kierunków rozwoju medycyny uzdrowiskowej na rzecz zabezpieczenia potrzeb osób starszych. Realnym terminem odbycia tego posiedzenia jest druga połowa listopada, będą państwo dokładnie poinformowani o terminie i szczegółach wyjazdu. Poproszę jeszcze pana posła Zawiślaka, bo pojedziemy do jego okręgu, o wstępny harmonogram tego posiedzenia.

Poseł Sławomir Zawiślak (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, pani przewodnicząca, bardzo dziękuję pani i członkom Komisji, że zaproponowali taki program pracy naszej Komisji na ten rok, i że jest to wyjazdowe posiedzenie na piękne, zresztą jak każdy regionu naszego kraju, Roztocze. Pani przewodnicząca mówiła, że wyjazd jest planowany na drugą połowę listopada. Pani przewodnicząca przygotuje stosowne dokumenty dla pana marszałka Sejmu, będziemy czekali na akceptację. Pierwszy, teoretycznie oczywiście, możliwy termin, nie wiem, czy mogę powiedzieć, był planowany na 17 listopada, ale niewykluczone, że to będzie sama końcówka listopada, to już zależy od decyzji pana marszałka. Ale pierwszy realny termin to 17 listopada. Jak zawsze proszę o wcześniejszy przyjazd, na wieczór, abym mógł pokazać nasze miasto; deklaruję,

że będę przewodnikiem. A dzień obrad, 17 listopada czy ewentualnie inny, być może nawet w ostatnich dniach listopada, zaczęlibyśmy (uzgadniałem to z panią przewodniczącą, która też udzieliła mi cennych porad, za co serdecznie dziękuję) od wizytacji jednego z uzdrowisk na Zamojszczyźnie, czyli uzdrowiska w Krasnobrodzie, jest to specjalistyczne uzdrowisko głównie dla dzieci. Później pojechalibyśmy do uzdrowiska w Horyńcu – to już jest teren Podkarpacia – to też jest znane uzdrowisko – i wrócilibyśmy w godzinach południowych do Zamościa i w tym mieście odbylibyśmy nasze posiedzenie, na którym zostanie przedstawiona informacja pana ministra zdrowia na temat kierunków rozwoju medycyny uzdrowiskowej na rzecz zabezpieczenia potrzeb osób starszych. Zapraszam serdecznie parlamentarzystów, będą też zaproszenia dla ważnych w tej dziedzinie specjalistów, myślę, że będzie dużo merytorycznej dyskusji i pojawią się też, mam nadzieję, dobre inicjatywy dla tego ważnego kierunku, który jest istotny dla seniorów. Chyba tyle.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pani poseł Andżelika Możdżanowska. Bardzo proszę.

Poseł Andżelika Możdżanowska (niez.):

Bardzo dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni goście. Szykuje się kolejny wyjazd i posiedzenie poświęcone seniorom, a ja pozwolę sobie w imieniu moich seniorów, ale także w imieniu organizacji senioralnych podziękować pani przewodniczącej i sekretariatowi Komisji za przygotowanie bardzo ambitnej, interesującej, niezwykle ciekawej konferencji, która odbyła się 2 października, w której miałam zaszczyt uczestniczyć. Dotyczyła ona najpilniejszych potrzeb i oczekiwań seniorów w Polsce. Podczas tej konferencji poruszono właśnie temat, którym zajęliśmy się w trakcie dzisiejszego posiedzenia, bowiem na panelu dyskusji poświęconym polityce samorządowej wobec osób starszych mówiono o kwestiach, które dzisiaj pan generał również podawał jako przykład. Sama mogę potwierdzić, że powiat kępiński realizuje takie programy jak Bezpieczny senior na drodze, w powiecie kępińskim są rozdawane odblaski seniorom. Ten program cieszy się bardzo wysokim zainteresowaniem. Wiemy, że jesienna aura sprzyja niestety wypadkom i musimy podejmować wszelkie działania prewencyjne, bo, jak zostało tu dzisiaj powiedziane, konfrontacja pojazdu mechanicznego z pieszym zawsze, albo w większości przypadków, kończy się ofiarami. Chociaż pragnę jednoznacznie zauważyć, że musimy do tego podchodzić bardzo racjonalnie. Wszyscy jesteśmy uczestnikami ruchu drogowego i wzajemny szacunek oraz zrozumienie drugiego uczestnika wyeliminuje jakiekolwiek zagrożenia. Bardzo dziękuję za tę niezwykle ważną dyskusję dotyczącą osób starszych.

Chciałam podziękować pani Ostrowskiej, ponieważ jako prezes skupia w PZERiI czterysta tysięcy seniorów. Teraz jest październik, miesiąc poświęcony właśnie seniorom, więc te wszystkie spotkania i inicjatywy są okazją do przypomnienia i wskazówek udzielanych seniorom, żeby bezpieczeństwo było dla nas priorytetem, przy zaangażowaniu oczywiście ministerstwa infrastruktury i ministerstwa spraw wewnętrznych. Ale przede wszystkim bardzo dobrą robotę wykonują, przepraszam za kolokwializm, policjanci, którzy współpracują na co dzień z jednostkami samorządu terytorialnego. Bardzo serdecznie dziękuję. Pani przewodnicząca, w imieniu seniorów kieruję do pani ogromne słowa wdzięczności właśnie za tę konferencję, konferencję Komisji Polityki Senioralnej, zorganizowaną wspólnie z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, no i oczywiście z Wielkopolskim Stowarzyszeniem Wolontariuszy Opieki Paliatywnej Hospicjum Domowe. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Zamykam posiedzenie Komisji.

Ale jeszcze chciałam powiedzieć, że nadal trwa miesiąc seniora. Wierzę, że dla nas wszystkich senior jest ważny każdego dnia. I tego się trzymamy. Dziękuję bardzo. Do widzenia.